

Liturgie voor de (online) viering van zondag **13 december 2020, Derde zondag van Advent, Gaudete** (Verheug U! naar Filippenzen 4:4)

Voorganger: ds. Peter van der Schans

Lector: Titia Krijger-Buikema

Organist: Jan de Geus

m.m.v. gemeenteleden als gelegenheidszangers

Thema: Ben je er klaar voor?

Viering beschikbaar om:

10.00 uur op www.kerkdienstgemist.nl

Na de dienst ook beschikbaar op www.pgij.nl

Protestantse
Kerk

Protestantse gemeente te IJsselstein

- De Paaskaars brandt
- Om over te mijmeren, bij de liturgische schikking:

*Ik open mijn ziel
en vul de schaal van mijn leven
met blijdschap.*

*Hul mij in kleuren
en geuren van zacht mos.*

*Ontsteek het derde licht
dat buigt naar het Noorden.*

*Hemel en aarde raken verbonden.
Mensen wereldwijd herkennen elkaar
in het teken van zachte knoppen;*

*het goede leven breekt door,
hoe ieders weg ook loopt.*

- Orgelspel vooraf: Variaties op: ‘*Christus der ist mein Leben*’ (Nu daagt het in het oosten) - Johann Pachelbel (1653-1706)
- Welkom door de voorganger

AAN HET BEGIN

- Toewijding door stil gebed en kort orgelspel: ‘*Aus meines Herzens Grunde*’ (Gaat stillen in den lande) - Johann Christoph Bach (1642-1703)
- We gaan staan
- Groet en Bemoediging
- Er wordt voor ons gezongen: intochtlied: Psalm 85:3 en 4
- Gebed aan het begin

Zie naar ons om, God,
en hoor de gebeden,
wees ons genadig
en kom naar ons toe,
laat eindelijk opgaan,
de zon van uw gerechtigheid
over ons hier op aarde
en ons verduisterd bestaan.
Amen.

(W.R. van der Zee, *Zondagswoorden*, p. 23)

- We gaan zitten
- We staan stil bij de Adventskaarsen

*Derde kaars, jij komt erbij.
Dat geeft nóg meer licht.
Al die lichtjes om ons heen
zijn een fijn gezicht.*

- Er wordt voor ons gezongen: Lied 433:2
- Smeekgebed, besloten met het voor ons gezongen: Lied 463:6, 7 en 8

Here God,
in hulpeloze mensenwoorden
dragen wij op in Uw ontferming
het grote leed dat door de wereld gaat,
de angst die heel ons hart zou kunnen treffen.

Wanneer wij zien, hoe klein
 en hoe beperkt wij zijn,
 schenk ons dan weer
 de beelden welke wij verstaan:

die van een heuvel en een kudde,
 die van een herder en een lam.

O God, geef ieder die U vindt
 en ieder die U zoekt
 de droom van een gelaat,
 het beeld van een gezicht.
 Het visioen van Úw gelaat, Úw Aangezicht,
 Úw Hand, waarin ons leven rust.
 Daarom bidden en zingen we:

(Van den Ham, *Maar liever gebogen*, p. 57)

DIENST VAN HET WOORD

- Gebed om de opening van het Woord

O God die ons meer nabij zijt
 dan al wat ons te na komt,
 niet om wonderen roepen wij,
 maar om vrede, om uw lieve vrede
 die alle verstand te boven gaat
 en onze harten en gedachten kan behoeden
 in deze donkere dagen,
 in deze dagen van uw licht.

(W.R. van der Zee, *Zondagswoorden*, p. 23)

- Moment voor de kinderen

De zendmast is weer verlicht. Van verre kun je dat zien. Als het niet mistig is,
 tenminste!

Op deze zondag staat Jesaja 9:1-6 centraal: God bevrijdt zijn volk en stuurt een
 nieuwe koning. Hij zal voor de mensen als een stralend licht in het donker zijn.

- Eerste Schriftlezing: Jesaja 65:17-25 (NBV)

¹⁷Zie, ik schep een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

Wat er vroeger was raakt in vergetelheid,
 het komt niemand ooit nog voor de geest.

¹⁸Er zal alleen maar blijdschap zijn

en groot gejuich om wat ik schep.
Ik herschep Jeruzalem in een jubelende stad
en schenk haar bevolking vreugde.
¹⁹Dan zal ik over Jeruzalem jubelen
en mij verblijden over mijn volk.
Geen geween of geweeklaag wordt daar nog gehoord.
²⁰Geen zuigeling zal daar meer zijn
die slechts enkele dagen leeft,
geen grijsaard die zijn jaren niet voltooit;
want een kind zal pas sterven als honderdjarige,
en wie geen honderd wordt, geldt als vervloekt.
²¹Zij zullen huizen bouwen en er zelf in wonen,
wijngaarden planten en zelf van de opbrengst eten;
²²in wat zij bouwen zal geen ander wonen,
van wat zij planten zal geen ander eten.
Want de jaren van mijn volk
zullen zijn als de jaren van een boom;
mijn uitverkorenen zullen zelf genieten
van het werk van hun handen.
²³Zij zullen zich niet tevergeefs afmatten
en geen kinderen baren voor een verschrikkelijk lot.
Zij zullen, met heel hun nageslacht,
een volk zijn dat door de HEER is gezegend.
²⁴Ik zal hun antwoorden nog voor ze mij roepen,
ik zal hen verhoren terwijl ze nog spreken.
²⁵Wolf en lam zullen samen weiden,
een leeuw en een rund eten beide stro
en een slang zal zich voeden met stof.
Niemand doet kwaad, niemand sticht onheil
op heel mijn heilige berg – zegt de HEER.

- Er wordt voor ons gezongen: Gezang 20:1 en 2 (uit: *Zing alle dagen* deel 1; melodie Lied 486)
- Tweede Schriftlezing: Johannes 3:22-30 (NBV)

²²Daarna ging Jezus met zijn leerlingen naar Judea. Daar bleef hij enige tijd en hij doopte er. ²³Johannes doopte toen ook, in Enon, dicht bij Salim, een waterrijk gebied. Daar kwamen de mensen naartoe om zich te laten dopen. ²⁴Johannes was immers nog niet gevangengezet. ²⁵Er ontstond een discussie tussen de leerlingen van Johannes en een Jood over het reinigingsritueel. ²⁶Ze gingen naar Johannes en zeiden tegen hem: ‘Rabbi, de man die bij u aan de overkant van de Jordaan was, over wie u een getuigenis afgelegd hebt, is aan het dopen en iedereen gaat naar hem toe!’ ²⁷Johannes antwoordde: ‘Een mens kan alleen ontvangen wat hem door de hemel gegeven wordt. ²⁸Jullie kunnen van mij getuigen dat ik gezegd heb: “Ik ben

de messias niet, maar ik ben voor hem uit gezonden.”²⁹ De bruidegom krijgt de bruid; de vriend van de bruidegom staat te luisteren en is blij dat hij de stem van de bruidegom hoort. Dat vervult mij met grote vreugde.³⁰ Hij moet groter worden en ik kleiner.

- Er wordt voor ons gezongen: Lied 456b:1, 7 en 8
- Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

De laatste tijd valt me nogal op, dat er vanuit verschillende sectoren in de samenleving om een stip aan de horizon wordt gevraagd. Ik noem de horeca, de evenementen, kunst en cultuur. En er zijn er meer. Er wordt vanuit de moeilijke omstandigheden van deze tijd gevraagd naar perspectief, naar uitzicht.

De vraag klinkt eigenlijk altijd richting onze regering. Ik snap hoe ontzettend zwaar mensen en sectoren het hebben. Tegelijk denk ik steeds: Hoe kan de overheid die stip aan de horizon zetten? Hoe kan er perspectief geboden worden? Door als maar meer miljoenen, ja miljarden uit te geven? Ik denk dan steeds: de regering weet ook niet hoe het virus zich verspreid. Hoe kun je dan zeggen hoe het er over een paar weken of een half jaar uit ziet? Hoe kun je dan een weg daarheen uitstippelen? Hoe werkelijkheidsgetrouw is een routekaart daarheen als het spoor van het virus zo grillig verloopt? Wie kan betrouwbaar in de toekomst kijken?

Tegelijk lees ik aan mijn bureau de tekst van Jesaja en van Johannes. En ik proef daar iets van perspectief, van vergezicht. Iets van uitzicht en droom. Van visie en visioen. Wat betekent dat dan? Hoe daarmee om te gaan?

Ik heb het hem zelf niet horen zeggen bij Linda de Mol, maar las dat onze minister-president Mark Rutte ook met visie wordt verbonden. Nou, misschien volgens de opinie van sommigen beter: met gebrek aan visie. En dat hij dat ook een beetje aan zichzelf te danken heeft. Jaren geleden zei hij eens: *“Visie is als een olifant die het zicht belemmert.”* Dat was weer een verwerking van een citaat van een ander. Van de vroegere Duitse sociaaldemocratische Bondskanselier Helmut Schmidt. Die zei: *“Wer eine Vision [oder Visonen] hat, der soll zum Arzt gehen.”* *“Wie een visioen of visioenen heeft, die moet naar de (oog)arts.”*

De premier legde uit wat hij destijds probeerde te zeggen met zijn woorden: *“Ik wil voorkomen dat ik zo bezig ben met wat ik wil, dat ik niet meer kan samenwerken met een ander. Je moet altijd in staat zijn iets te relativeren van je eigen standpunten en te zoeken naar compromissen.”*

Wat betekent dat allemaal in verband met de lezingen vandaag? Ik probeer er wat van te zeggen.

Jesaja veronderstelt een specifieke context. De woorden van Jesaja 65 spelen een rol in een concrete historische situatie van mensen. Lang geleden werden de Israëlieten

aangevallen door de Babyloniërs. Dat gebeurde eeuwen voor de geboorte van Christus. De stad Jeruzalem werd verwoest, grote groepen mensen werden als balling naar Babel gebracht. Een grote vernedering, dieptepunt in de geschiedenis. Nu in de sfeer van Jesaja 65, zijn de Israëlieten terug. Het is 538 voor Christus en de jaren daarna. De Babyloniërs hebben hun macht verloren, gaandeweg vonden steeds meer mensen de weg terug naar Jeruzalem om daar het oude leven weer op te pakken. Maar wat ze aantreffen was dramatisch: Van hun mooie stad was niets meer over. Hoe konden ze geloven dat het prachtige Jeruzalem ooit terug zou komen? Tegen deze mensen richt Jesaja zich, in een combinatie van aanklacht en hoop. Hij is een profeet. Dat is zeker geen toekomstvoorspeller. Maar het is te vergelijken met een trendwatcher – iemand die aangeeft welke kant het met de samenleving op zou kunnen gaan. Die ontwikkelingen probeert te duiden. Je kunt ook zeggen: Jesaja is een klokkenluider – iemand die aangeeft waar het fout zit; waar een bedrijf, een overheid, een samenleving de verkeerde kant op gaat.

Jesaja zegt: Deze puinhoop hebben jullie aan jezelf te danken. Als je niet leeft in verbondenheid met de HERE God, met Eeuwige, dan wordt het hier nooit meer wat. Maar Jesaja geeft ook hoop: God zal hier een nieuw begin maken.

Jesaja droomt vanuit wat hij op dat moment, in zijn tijd meemaakt. Baby's leven maar kort – dat gaat veranderen: ze worden oude grijsaards. Het huis dat je bouwde is nu voor een ander. De vruchten van de boom die je plantte zijn nu ook voor een ander – dat gaat veranderen: je zult er zelf in wonen en er zelf van oogsten en eten. Niemand doet kwaad. Niemand sticht onheil. En al het oude gaat voorbij, wordt vergeten. Jesaja droomt van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde van Godswege.

In de tijd van advent zien wij uit naar de komst van de Heer. Die komst maakt verschil: het zet de wereld in een ander licht. Waar nu nog strijd is en verdriet, zal vrede en geluk zijn. Dat roept de vraag op, welke dromen en verlangens wij hebben. Welke dromen en verlangens hebben wij voor de wereld van morgen?

Nog eens: Een profeet als Jesaja is geen waarzegger. Hij vertelt geen toekomst die al vastligt. Keer op keer maken profeten duidelijk dat de wereld anders kan en dat mensen daar invloed op hebben. Het doet ertoe, wat jij doet. De tekst die we vandaag lezen, is niet los verkrijgbaar; ze hangt samen met het beroep dat Jesaja ook op mensen doet. Leef in verbondenheid met de Heer, zegt hij. Bouw de stad weer op en laat haar stralen als ooit tevoren. Doe wat je kunt dan zal God de rest doen.

Maar: Ben je er al klaar voor? Ben je ook zelf aan de gang om de droom te verwezenlijken? Om te werken aan een goede, mooie toekomst? Ben je er klaar voor om te ontvangen wat God aan toekomst wil geven?

Ook in onze tijd is er van alles te doen om een goed leven en een betere wereld te krijgen. Dat zit in deze dagen zéker ook in het uitvoeren van alle adviezen rond de bestrijding van het virus. Adviezen die soms ook tot dwingende regels zijn geworden. En er wordt een groot beroep gedaan op onze verantwoordelijkheid. Op ons gedrag. Dat is lastig, want je merkt, dat we moe zijn. Dat we het zat zijn. En dat

we elke keer weer de adviezen ontwijken. Zoeken naar de grenzen, de uitzonderingen voor jou. En die kun je altijd wel vinden. Maar het is en blijft nodig samen er de schouders onder te steken.

Ik heb respect voor de onzekere positie van de regering en andere beleidsmakers. Die als maar proberen om met een minimale inspanning van ons een groot effect te bereiken. Die zoeken naar steun waar dat nodig is en noodzakelijk.

Er wordt inspanning van ons gevraagd. In het klein, in het groot. Om toch een goed bestaan in deze dagen te krijgen. Die inspanning begint bij onze onvrede met de bestaande situatie. We zijn niet blij met hoe het gaat. Niet door de crisis van corona. Niet door de klimaatcrisis. Niet door de verdeling van eten en drinken, van geld en goed. Niet door discriminatie en geweld.

Tegelijkertijd geloven we dat God ons en onze wereld niet loslaat. Dat hij trouw blijft aan wat hij wilde met hemel en aarde en al wie daarop wonen en al wat daar leeft. Om het klassiek te zeggen: Dat Hij niet zal laten varen het werk van zijn handen.

Vanuit dat geloof in de trouw van God is er hoop, dat het anders kan en moet. En dat het beter wordt. Een nieuwe hemel, een nieuwe aarde. Jesaja eindigt met vrede in de overtreffende trap: wolf en lam, leeuw en rund zullen vredig samenzijn. Zelfs de slang doet geen vlieg kwaad in dit hoopvolle vergezicht. Dat vraagt inzicht krijgen en aanpakken van ons. Dat vraagt ontvangen wat God geeft.

Johannes ziet zich als een voorloper van Jezus. Hij is niet de messias zelf die namens God de wereld komt redden. Johannes is alleen maar voor hem uitgestuurd. En Jezus moet groter worden en Johannes kleiner. Dan haalt Johannes een vergelijking aan.

De bruidegom is Jezus.

De bruid is, zeg maar, de wereld, de gemeente.

En Johannes is de vriend van de bruidegom.

En deze vriend Johannes hoort de bruidegom aankomen. Hij is heel erg blij, dat hij de stem van de bruidegom hoort. Hij ervaart het als de vreugde om de nieuwe tijd van God die is aangebroken. Die begint met de komst en de aanwezigheid van bruidegom Jezus. Dat blij gevoel van Johannes, zou je kunnen zeggen, wordt ingevuld met de woorden van Jesaja. Met dat vreugdevolle vergezicht van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. De grote blijdschap die Jesaja vertelt, is de grote blijdschap die bruidegom Johannes voelt, is de grote vreugde van de geboortenacht in Bethlehem.

Ben je er klaar voor?

Enerzijds komen we niet heel ver met onze visies en beleidsplannen en routekaarten. We hebben ze nodig als handvatten. Maar ze blijven beperkt. Het uiteindelijke doel halen we maar bij stukjes en beetjes.

Anderzijds is daar het vergezicht van Jesaja. Er is hoop. Er is toekomst. Er is perspectief. Van boven, vanuit de hemel. Van Godswege. En het vergezicht van

Jesaja is uiteindelijk omvattender dan de stippen die wij aan de horizon zetten en zien. Is dieper en rijker dan de visies die wij ontwikkelen.

Ben je er klaar voor? Voor je eigen inzet? Voor jouw ontvankelijkheid voor Gods werk?

Klaar voor het Koninkrijk?

Amen.

- Meditatief moment: orgelspel: *'Nun komm der Heiden Heiland'* - Anonymus (Lüneburger Orgeltabulaturen 1650)

- Er wordt voor ons gezongen: *'Een Messiaans lied'* vers 2 en 3 van Alfred C. Bronswijk op de melodie van Psalm 98)

2. Eens zal de grote zomer komen,
de leeuw groet dan het kleine lam.
En in de schaduw van de bomen
speelt er een kleuter met een slang.
De wereld zal, vervuld van wijsheid,
in bloei staan door gerechtigheid.
En wij, als een banier der volk'ren,
ademen de Messias-tijd.

3. Hij komt, hij komt hier vast en zeker.
Wij leven hem hier tegemoet.
Breken zijn brood, drinken zijn beker,
delen zijn delen, zoals moet.
Wij gaan de weg die is geweest
en volgen na wat hij ons deed.
Messias Jezus, uw belofte
tilt mensen weg uit nacht en leed.

DIENST VAN HET ANTWOORD

- We gedenken Jacob Klein en Teunis de Heus (staande)

- We luisteren naar de melodie van Lied 730: *“Heer herinner U de namen ...”*
- Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

Dankgebed

Voorbeden

God van vrede,
 wij danken U
 voor uw verbondenheid met ons,
 voor de vrede en het heil dat U ons aanbiedt,
 voor de dromen en visioenen
 die U in ons hoofd en in ons hart zaait,
 het verlangen naar een menswaardig samenleven.
 Onze wereld is nog zo gebroken,
 zo vol conflicten, intolerantie en onbegrip.
 De zucht naar macht en bezit
 beheerst het leven van zovelen,
 drijft mensen uiteen in arm en rijk.
 Aan die wereld nemen wij deel
 bewust en onbewust.
 Daarom vragen wij U om ontferming:

voor onze onverschilligheid en lauwheid jegens het leed in de wereld;
 voor ons wegstijgen van mensen
 die gebukt gaan onder oorlog en geweld,
 die mensonwaardig moeten leven,
 die lijden onder allerlei soorten tekort;
 voor onze ik-gerichtheid;
 voor ons streven naar rijkdom ten koste van anderen;
 voor ons verwaarlozen van de verbondenheid waartoe wij geschapen zijn,
 voor ons gebrek aan zelfreflectie en zelfkritiek.

Wij vragen om ontferming

voor ons wantrouwen naar elkaar,
 voor ons gebrek aan respect voor elkaar,
 voor ons ongeduld om te luisteren naar wat de ander bezielt,
 voor ons afwijzen van elke dialoog over wat ons van elkaar onderscheidt.

God van Vrede,

vergeef ons

en keer ons om,

help ons groeien

naar een nieuwe verbondenheid

met U en met elkaar.

Stil gebed

Het 'Onze Vader'

- Delen van de bloemengroet

- Inzameling van de gaven:

1. Stichting Functionele Neurologische Stoomis

2. CvK

Omdat we niet kunnen collecteren in de eredienst vragen we u om uw collecte digitaal bij te dragen. We doen dat in het volle besef van onzekerheden bij gemeenteleden, ook op financieel gebied. Drie manieren om uw bijdrage te doen:

- U kunt uw bijdrage overmaken op de rekening van het College van Diakenen: NL43RABO0159278325 t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente IJsselstein
- Via de website [Samen goed doen](#) komt u op een betaalpagina waar u uw gift via iDEAL kunt betalen.
- **Let op:** U kunt voorlopig niet betalen via een QR code.

Wij danken u van harte voor uw gift!

Namens het College van Diakenen en het College van Kerkrentmeesters:

Jannie Schimmel en Daniëlle van den Houten.

AAN HET EINDE

- Er wordt voor ons gezongen het slotlied (staande): Lied 439:1 en 2
- Uitzending
- Zegen

God

zegt ons met de dauw van zijn liefde.

Zegt ons met zijn warmhartige nevel.

Dat wij elkaar niet besmetten met vrees.

Dat wij onze harten niet op afstand houden.

De HEER

zegt ons met zorg en aandacht om elkaar.

Dat wij niet onverschillig en slordig leven.

Hij kroont ons met de Naam van zijn Hoop,

de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

- Er wordt voor ons gezongen: *Amen, amen, amen!* (Lied 431C)
- Orgelspel: '*Gaat stillen in den Lande*'; Lied 440 - bewerking Cor Kee (1990-1997) en koraal J.H. Schein (1627)